

SPEECH: "De Annual Growth Survey 2016 en de kansen voor een sociaal Europa"

[Intro]

Dames en heren, beste aanwezigen,

Laat me eerst en vooral Patrick Develtere en de initiatiefnemers achter het ReInvest-project feliciteren.

Met dit engagement bewijst Beweging.net het belang en potentieel van beleidsparticipatie door nationale middenveldorganisaties op Europees niveau. Ik kan u zeggen: de Europese Commissie heeft uw expertise – als actoren middenin het werkveld en de maatschappij – nodig om gegronde beleidskeuzes te maken en Europa dichterbij de mensen te brengen.

Ik zie ook dat we een gezamenlijke doelstelling delen: een sterk Europa, waar economische en sociale vooruitgang hand in hand gaan. Een Europa dat niet enkel een financiële, maar ook een sociale 'triple A' waard is, om het in de bewoordingen van Voorzitter Juncker te stellen.

[1. Context Europees Semester]

U hebt mij gevraagd u vandaag toe te lichten hoe de Commissie-Juncker in haar macro-economisch beleid werk maakt van de 'sociale dimensie'.

Waar het ons om gaat is economische groei en sociale vooruitgang hand in hand te laten gaan. Deze overtuiging, inherent aan de **sociale markteconomie**, vormt het hart van de Commissie Juncker. Hoe kan ik dit beter illustreren dan door u een overzicht te geven van de inhoudelijke krachtlijnen van de vorige donderdag voorgestelde Annual Growth Survey 2016.

De **Annual Growth Survey** is ons jaarlijks startpunt van onze sociaal-economische beleidscyclus. Het wordt in een pakket gepresenteerd, samen met:

- Het Alert Mechanism Report – het waarschuwingsverslag over macro-economische onevenwichten
- Het ontwerp-tewerkstellingsrapport
- Nieuw: specifieke aanbevelingen voor de eurozone

Dit pakket geeft de beleidsprioriteiten van de Europese Commissie aan voor 2016. Het ligt momenteel bij het Europees Parlement en de Raad voor steun en zal ook via de Europese Raad passeren, voor formele goedkeuring door een Raadsformatie.

Hierop volgt een landenspecifieke analyse eind februari, waarop landen hun hervormings- en stabiliteitsprogramma's bij de Commissie kunnen indienen. Op die basis beoordeelt de Commissie de inspanningen van de lidstaten en stelt ze in mei de landenspecifieke aanbevelingen op.

Het pakket van vorige week is in heel wat opzichten **nieuw**:

- Eurozone-aanbevelingen:
 - nu aan het begin van de cyclus
 - omwille van overslageffecten
 - eens te meer voor de lidstaten met dezelfde munt
- Spreiding in de tijd:
 - voor Europese sociale partners (begin)
 - nationale sociale partners en parlementen (in kader van hervormingsprogramma's)
- Minder voorzichtige boodschap dan 2015
- Veel socialer geïnspireerd, doorheen alle delen van het pakket. Ik nodig u uit AGS 2015 en 2016 te vergelijken. Er is in 2016 veel meer aandacht voor werk&sociale zaken.

[2. De weg voorwaarts in de Annual Growth Survey 2016]

Dames en heren,

De hoofdgedachte van de Annual Growth Survey blijkt uit de titel: **herstel én convergentie**.

Dit is belangrijk, omdat onze economische vooruitzichten aantonen dat de Europese economie **zich stilletjes aan van de crisis herstelt**. Ze blijft een gematigde groei kennen over alle lidstaten. De werkloosheid, ook onder jongeren, heeft in verreweg de meeste lidstaten een dalende trend ingezet.

Het herstelbeleid geniet een zekere meewind, onder meer via de grondstoffenprijzen, maar dit zal niet eeuwig duren. Tegenwind kunnen we bv. van nieuwe opkomende markten, geopolitieke spanningen en veiligheidsuitdagingen verwachten.

Bovendien zien we **nog steeds een grote divergentie tussen lidstaten** op vlak van economische en sociale prestaties. De werkloosheid varieert bijvoorbeeld van 4.7% in Duitsland tot meer dan 25% in Griekenland.

We moeten de Europese economie daarom niet alleen weerbaarder maken, maar ook ervoor zorgen dat we de lidstaten terugbrengen op het pad van **opwaartse sociale convergentie**, tussen lidstaten en in lidstaten.

Daartoe willen we werken via:

- Benchmarks
- Uitwisseling van goede praktijken
- Druk op lidstaten via het Europees Semester

Onze jaarlijkse groeianalyse voor 2016 gaat uit van dezelfde **driededige opbouw als in 2015: budgettaire verantwoordelijkheid, structurele hervormingen, optrekken van investeringsniveau.**

Ik begin bij het laatste. Het Investeringsplan dat deze Commissie heeft gelanceerd moet slapend geld mobiliseren voor projecten die een impact hebben op de reële economie en die jobs creëren. Het moet barrières voor investeringen wegwerken en een voorspelbare regulatieve omgeving garanderen.

Sinds september worden de eerste projecten gefinancierd, inclusief in België, waar ik nog vorige week de lancering van een schijf van 40 miljoen euro aan voordelige kredieten voor 700 Vlaamse KMO's mocht bijwonen. Dat zijn concrete investeringen die jobs zullen opleveren.

De Annual Growth Survey voor 2016 legt ook een bijzondere nadruk op het belang van **sociale investering en investering in menselijk kapitaal.**

Op vlak van menselijk kapitaal is investering in **vaardigheden** cruciaal, zeker in een arbeidsmarkt die voortdurend aan het evolueren is. Er wordt op dit punt onvoldoende vooruitgang geboekt in de lidstaten, zeker ook in België. Investeren in onderwijs, training en een leven-lang-leren is nochtans essentieel als we onze productiviteit, arbeidsdeelname en concurrentievermogen willen versterken.

Duaal leren en ervaring opdoen op de werkvloer spelen daarbij een belangrijke rol. Ook in België moet de band tussen onderwijs en bedrijfsleven versterkt worden.

We roepen de lidstaten ook op om sociale investeringen breder te promoten. Investeringen in gezondheidszorg, crèches of sociale huisvesting versterken de capaciteiten van mensen om zich aan te passen aan een flexibele arbeidsmarkt. Op middellange termijn leveren zij niet op die manier niet alleen een sociale, maar ook een economische 'return on investment'.

Het tweede zwaartepunt van de AGS **zijn structurele hervormingen**. De problemen waarmee we vandaag geconfronteerd worden, ontstonden niet alleen in de nasleep van de crisis, maar bestonden soms al daarvoor.

Er is daarom nood aan een:

- **betere coördinatie van inspanningen**
- **betere balans van flexibiliteit en zekerheid** op de arbeidsmarkt en de sociale beschermingsstelsels:
 - prikkels om bedrijf te starten (KMO's)
 - ontslagbescherming moderniseren
 - tijdelijke contracten als opstap, want stabiele betrekking = lange termijn investeringen in werknemer + financiële toekomst planbaar
 - samenspel fiscale maatregelen, minimumloon, uitkeringen om werkzoekenden in staat te stellen juiste baan te vinden (bv. LTU initiatief)
 - moeilijke doelgroepen (jongeren, migranten)
- Versterking van de **concurrentiekracht: afwerking van de interne diensten- en productenmarkt:**
 - Energie, Kapitaal, Digitaal, Circulaire economie

Als laatste element van onze macro-economische 'driehoeksstrategie' is er het aanhouden van een **groevriendelijk herstel van de overheidsfinanciën**. Dit houdt een begrotingsbeleid in dat anticipeert op de kosten van de vergrijzing en rechtvaardige belastingsystemen:

- Tax wedge terugdringen
- Tax shift bewerkstelligen (lasten weg van arbeid)
- Strijd tegen belastingontwijking

Het Stabiliteitspact blijft uiteraard gelden. Maar er moet bij de beoordeling rekening worden gehouden met de uitzonderlijke effecten die de vluchtelingenstroom teweeg brengt in heel wat lidstaten. Het is te vroeg om dat op dit moment in te schatten.

[3. Andere elementen van het pakket]

Dames en heren,

Nog een woordje uitleg bij de andere documenten in het pakket van vorige week.

Het **Alert Mechanism Report** vormt het vertrekpunt voor de procedure over de macro-economische onevenwichtigheden. Het is belangrijk dat we dit au sérieux blijven nemen: we kunnen op deze wijze onevenwichtigheden ontdekken die de groei niet alleen in de eigen lidstaat, maar ook over de grenzen heen negatief kunnen beïnvloeden.

Om te kijken of er een diepgaande analyse van een lidstaat nodig is, hanteert de Commissie een scorebord. Ik heb nadrukkelijk gesteund dat:

- Er een socio-economische lezing wordt gegeven aan de indicatoren in het scorebord, geen automatische/mechanische toepassing
- Er dit jaar 3 nieuwe indicatoren worden toegevoegd, nl. werkloosheidsgraad, jeugdwerkloosheid en langdurige werkloosheid.

In februari wordt bekend gemaakt of de macro-economische onevenwichten in bepaalde lidstaten aanhouden. In mei kunnen er dan landenspecifieke aanbevelingen volgen, ook voor sociale of werkgelegenheidsaspecten. Er is ook specifieke aandacht voor de eurozone als geheel.

Het derde document in ons pakket zijn de **eurozone-aanbevelingen**. Ik wil u er graag op wijzen dat er van de 4 aanbevelingen 1 aanbeveling volledig gewijd is aan werkgelegenheids- en sociale aspecten:

2. Implement reforms that combine (i) flexible and reliable labour contracts that promote labour market transitions and avoid a two-tier labour market; (ii) comprehensive lifelong learning strategies; (iii) effective policies to help the unemployed re-enter the labour market, (iv) modern social protection systems that support those in need and provide incentives for labour market integration and, (v) open and competitive product and services markets. Reduce the tax wedge on labour, particularly on low-earners, in a budgetary-neutral way to foster job creation.

Het vierde document ten slotte is het **ontwerp van het Werkgelegenheidsrapport (JER)**, waaruit een algemene verbetering van de trend blijkt, maar traag en mits hardnekkige divergentie tussen en in lidstaten.

In dit rapport wordt gefocust op:

- Langdurige werkloosheid
- Jeugdwerkloosheid + transitie naar nieuwe jobs
- Risico op armoede
- Inclusie van mensen die verst van arbeidsmarkt staan. Ik reken vluchtelingen tot deze doelgroep, en geloof dat een snelle arbeidsmarktintegratie van deze mensen cruciaal zal zijn.

[Conclusie: aftrap Europees Semester 2016]

Dames en heren,

Als ik mag concluderen met een eenvoudige boodschap.

Als we in deze Europese Commissie spreken over een **sociale triple A** menen we dat. Het betekent werken geblazen voor ons en voor de lidstaten. En daarbij willen we ook ruimte laten voor de bijdrage van sociale partners en het middenveld.